

כל אלמנה המוכרת למזונות בשטר המכירה:

גמרא:

למזונות מכרתי את הקרקעות האלו, והטעם: היות והיא צריכה לגבות הן למזונות ונן לכתובה, אם לא תכתוב על מה שהיא מוכרת למזונות שלמזונות היא מוכרת, שמא יאמרו הבריות אף על אותן קרקעות שמכרו הבית דין לכתובה, שאף הן למזונות נמכרו, ורעבתנית היא זו, ומאחר שאותן קרקעות הנמכרות למזונות כתוב בהם שלמזונות הם נמכרו, יבינו שהקרקעות האחרות לא נמכרו אלא לכתובה.

שנינו במשנה: מכרה כתובתה או מקצתה וכו' לא תמכור את השאר אלא בבית דין:

מפרשת הגמרא: **מתניתין מני**, כלומר: תנא קמא דמשנתנו הסובר שבמכירת מקצת הכתובה הרי היא מפסדת את מזונותיה, כדעת מי הוא?

ומפרשינן: **רבי שמעון היא!**

וגרושה לא תמכור לכתובתה **אלא בבית דין**.⁽¹²⁾

דתניא: מכרה את כל כתובתה, או שמשכנה את כל כתובתה, או שעשתה את

עוד מה שכתב בזה, ובהפלאה במשנה לעיל בעמוד א, נראה שהבין לא כן את דבריהם], ופירושה הוא על דרך שיטת הריטב"א והאחרים מפרשים שבר"ן, שמוכרת אשה אף לכתובה אם על ידי זה תפסיד מזונות:

תנא קמא טובר [וכפי שנתבאר בהערה לעיל]: אין היא מוכרת אלא את מקצת הכתובה חוץ לבית דין, אבל את שאר הכתובה אינה מוכרת חוץ לבית דין, כי כבר הפסידה את מזונותיה, ולכתובה — במקום שאינה מפסידה על ידי זה את מזונותיה — אינה מוכרת חוץ לבית דין.

חכמים טוברים: מוכרת היא את כתובתה אפילו בארבעה וחמשה פעמים, ולא מיבעיא שבפעם הראשונה היא מוכרת חוץ לבית דין כיון שעל ידי מכירתה לכתובה תפסיד בסופו של דבר את מזונותיה, אלא אף את שאר מכירותיה היא מוכרת חוץ לבית דין, כי עדיין לא הפסידה את מזונותיה עד שתמכור את כל כתובתה חוץ לבית דין.

ולשון המשנה מבואר בדבריהם שהוא

מתפרש כך: מוכרת היא לכתובתה אפילו ארבעה וחמשה פעמים — ומוכרת בינתיים למזונות — שלא בבית דין [אכתובה קאי, או על שניהם], כלומר: מוכרת היא ארבעה וחמשה פעמים את כתובתה ולא הפסידה מזונות שעדיין מוכרת היא להן, והיות שלא הפסידה את מזונותיה ותפסידם רק בסוף המכירה לכן מוכרת היא את הכתובה ארבעה וחמשה פעמים שלא בבית דין.

12. בביאור פיסקא זו משמע בגמרא לעיל בעמוד זה שנחלקו עולא ורבי יוחנן:

לדעת עולא: אפילו לחכמים החולקים על רבי שמעון לא תמכור חוץ לבית דין, כיון שאין שייך בה הטעם "אין אדם רוצה שתתבזה אשתו בבית דין".

לדעת רבי יוחנן: פיסקא זו היא לדעת רבי שמעון בלבד שאין מוכרת לכתובה חוץ לבית דין, והרי גרושה אין לה אלא כתובה.